

Kristeligt Dagblad

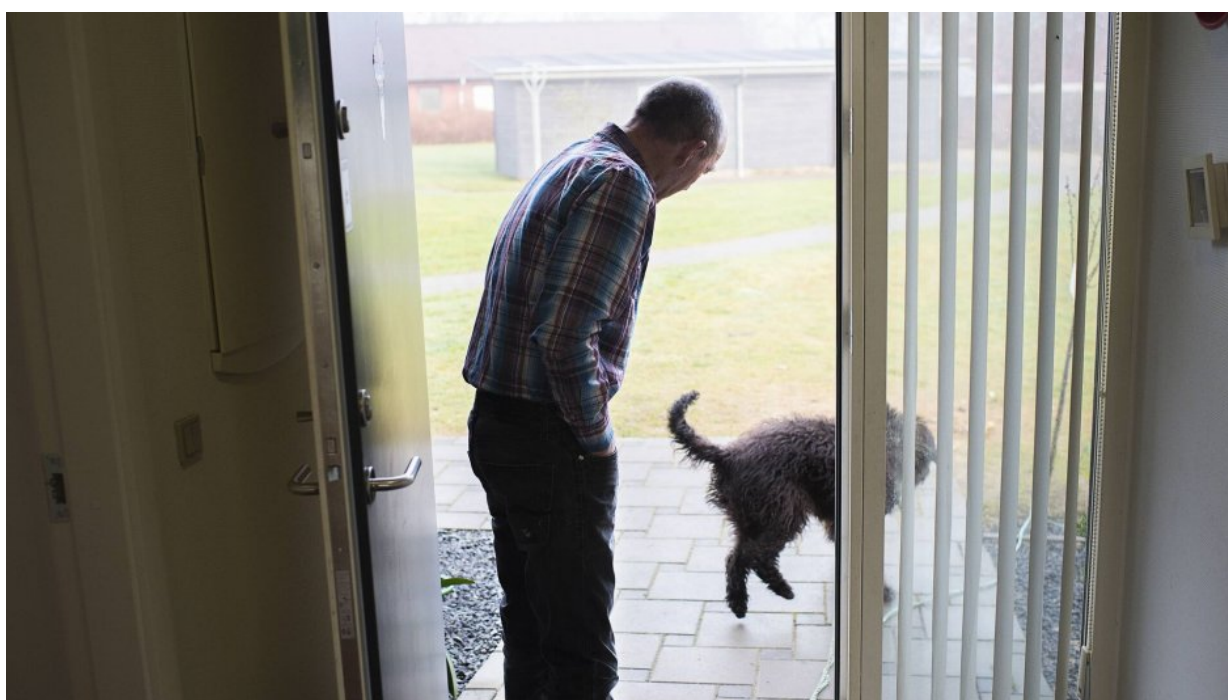
DANMARK | 15.03.24 KL. 18:00

Samfundet svigter de svageste, når døden er nær

De allermest udsatte har ikke den samme adgang til behandling og pleje som andre, når de er ramt af livstruende sygdom, konkluderer ny rapport, der har fulgt seks socialt udsatte

Britta Søndergaard
Journalist

Socialt udsatte dør i gennemsnit 17 år før alle andre, og ny rapport konkluderer, at de ofte ikke har samme adgang til hjælp i den sidste tid. Billedet her er fra Møltrup Optagelseshjem, der er et forsorgshjem for hjemløse. . Foto: Jens Welding Øllgaard.

Charlotte kommer til foreningen Arbejde Adlers aflastningstilbud på grund af et knoglebrud. Hun har en kronisk nyrelidelse, er i dialyse fire gange om ugen og lider af dårligt hjerte, diabetes og flere andre kroniske sygdomme. Ved ankomsten har hun et smertende sår på overkroppen, men både hjemmeplejen og flere hospitaler afslår at behandle det. Først senere lykkes det at skaffe sårpleje via Rigshospitalet. Nogle måneder efter dør hun.

Anders er en enlig mand med voksne børn, der lider af voldsom KOL. Han udskrives fra hospitalet til aflastningstilbuddet uden den ilt, han fik på sygehuset. Han dør voldsomt

og pludseligt efter ankomsten. Ambulancepersonalet nægter at tage afdøde med sig, og først efter to døgn lykkedes det de pårørende at finde en bedemand, der ville sørge for den opgave.

Anders og Charlotte, der optræder anonymt og i virkeligheden har et andet navn, er to af de seks personer, som den sociale forening Arbejde Adler har fulgt i forbindelse med deres ophold på foreningens aflastningstilbud på Nørrebro i København i løbet af 2023.

Eksemplerne indgår i en ny rapport, der konkluderer, at samfundets allerdårligst stillede alt for ofte ikke får de samme tilbud om behandling, pleje og omsorg i den sidste fase af livet som andre, fordi sundhedssystemet og kommunerne ikke opfanger deres behov. Rapporten fremlægges mandag den 18. marts på en konference i København om en værdig afslutning på livet for socialt udsatte.

”Fra vores arbejde med aflastning for syge socialt udsatte mennesker gennem 15 år oplever vi, at det stigende pres på sundhedssystemet øger behovet for særlige indsatser for mennesker, der lever alternativt eller har svært ved at leve op til samfundets krav. Mange af de mennesker, vi møder, kan være svære at rumme på hospice eller andre palliative tilbud, og de bliver også sjældent henvist dertil. Det er udtryk for en alt for stor **ulighed i sundhed**, at nogle af de mennesker, der er allermest syge og svækkede, ikke får deres behov dækket i livets sidste fase,” siger sekretariatschef i Arbejde Adler Dorte Andersen.

Hun henviser til, at ingen af de seks mennesker, som Arbejde Adler har fulgt, var blevet henvist til pleje og omsorg - såkaldt palliation af det ordinære sundhedsvæsen, ligesom der i flere tilfælde ikke blev lagt nogen plan for deres sidste livsfase.

”Vores rapport peger på, at der mangler en mere systematisk hjælp til en lille gruppe af meget udsatte mennesker, der er døende” siger Dorte Andersen og henviser til, at der i Tyskland, Norge og Sverige er udviklet flere af den slags tilbud.

Omsorg for misbrugere

Et af dem er Gatehospitalet i det centrale Oslo, der er et tilbud under Frelsens Hær i Norge. Her er tre af de 22 pladser reserveret til døende svært belastede misbrugere.

”Terminalt syge kan være på vores hospital, så længe det er nødvendigt. Nogle af patienterne har været hos os mange gange i de 20 år, vi har eksisteret og kender os vældig godt. På den måde kan de afslutte livet i et miljø, de kender til,” fortæller sygeplejerske Anette Fredriksen fra Gatehospitalet i Oslo.

Hun understreger, at Gatehospitalets brugere ofte har svært ved at føle sig hjemme i sundhedssystemet og på et traditionelt hospice eller plejehjem.

”Det betyder noget, at de kommer et sted, hvor der er en faglig viden om rusmidler og lindrende behandling, og hvor de bliver accepteret som dem, de er,” siger Anette Fredriksen og henviser til, at Gatehospitalet har mange års erfaring med lindrende

behandling af misbrugere.

Formand for Rådet for Socialt Udsatte Kira West peger på, at der er et stigende behov for tilbud til socialt udsatte i livets sidste fase, fordi flere i den gruppe bliver ældre. Hun peger på, at selvom socialt udsatte i gennemsnit dør 17 år tidligere end resten af befolkningen, så er levealderen stigende. For 10 år siden døde socialt udsatte 22 år tidligere end andre.

”Den stigende levetid viser, at vi trods alt er blevet bedre til at levere sundhedstilbud. Men der er brug for en særlig hjælp i livets sidste fase, og der findes også initiativer rundt om i landet. Et af problemerne er, at der ikke er tilstrækkelig og lige adgang til de tilbud. Det er samtidig svært at få overblik hvilke tilbud, der eksisterer og hvor i landet,” siger Kira West, der efterlyser en kortlægning af indsatsen.

”En ting er plejebehovet. Men det handler også om at blive forstået og mødt som menneske, selvom man har levet et anderledes liv. Så man ikke føler sig fordømt og forkert. Det gælder i alle livets faser, men også i den sidste tid. Men mange af de her mennesker oplever, at der er en manglende forståelse af deres behov,” siger Kira West.

Landsforeningen Arbejde Adler er en folkekirkeligt forankret forening stiftet i 1911 for de dengang mange arbejdsløse og hjemløse mænd. I dag driver foreningen blandt andet herberger for hjemløse og et aflastningshjem i København. Foreningen holder en konference om værdig livsafslutning for socialt udsatte mandag den 18. marts på Arbejdersmuseet i København.

Arbejde Adler har fulgt seks svært syge og i nogle tilfælde døende patienter med sociale problemer i ny rapport. Den konkluderer blandt andet:

Alle seks borgere overflyttes til aflastning, der ikke har kompetencer til at give pleje, omsorg og samtaler om den sidste tid – såkaldt palliation.

I fire tilfælde bliver borgere transporteret/overflyttet mellem hospital og aflastning eller hospice under svær sygdom få dage inden dødens

indtræden.

Der bliver ikke eller først meget sent lagt en plan for den sidste livsfase. Dermed bliver afsked med pårørende, planlægning af bisættelse i nogle tilfælde slet ikke gennemført.

Kilde. Arbejde Adler.

Mest læste

1

[14.02.2024 | LIV & SJÆL](#)

Voksne børns brud med forældre kommer som en vulkan

2

[19.05.2025 | KULTUR](#)

Trump kalder verdensstjerne upatriotisk, uintelligent og overvurderet

3

[17.05.2025 | LIV & SJÆL](#)

Hans familiehistorie rummer flugt, en nazistisk farfar og tabte formuer. Han vil gerne lukke døren til fortiden

4

[19.05.2025 | NÆR SUNDHED](#)

Screening for prostatakræft kan gøre mere skade end gavn

5

[18.05.2025 | TROENS ØJEBLIK](#)

Tidligere sektmedlem: Mit liv lå i ruiner. Jeg turde hverken leve eller dø. En dag gav en kvinde mig en invitation